

רשומות

ספר החוקים

8 בפברואר 2007

2082

כ' בשבט התשס"ז

עמוד

116 חוק המפלגות (בחירות מקדימות) (הוראת שעה), התשס"ז-2007

חוק המפלגות (בחירות מקדימות) (הוראת שעה), התשס"ז-2007*

1. הוראת שעה
 חוק המפלגות, התשנ"ב-1992 (להלן – החוק העיקרי) יחול, לענין ההוראות שבו שענינן בחירות מקדימות, על בחירות מקדימות שתקופת הבחירות שלהן היא, בחלקה, בתוך שישה חודשים מיום פרסומה של הוראת שעה זו, והכל בשינויים המפורטים בהוראת שעה זו; בסעיף זה, "תקופת הבחירות" – התקופה כאמור בסעיף 28 לחוק העיקרי כנוסחו ערב תחילתה של הוראת שעה זו.
2. תיקון סעיף 17
 בסעיף 17 בחוק העיקרי, במקום "הוראות חוק הבחירות" יבוא "הוראות סעיפים 8 עד 12 בחוק הבחירות".
3. תיקון סעיף 28א
 בסעיף 28א בחוק העיקרי –
- (1) ברישה, אחרי "בפרק זה" יבוא "ובסעיף 17";
- (2) בהגדרה "בחירות מקדימות", המילים "שזכאים להשתתף בהן כלל חברי המפלגה," – יימחקו;
- (3) אחרי ההגדרה "בחירות מקדימות" יבוא:
- "הוצאה" – בכסף או בשווה כסף, במישרין או בעקיפין, בארץ או בחוץ לארץ, במוזמנים או בהתחייבות מכל סוג;";
- (4) במקום ההגדרה "מועמד" יבוא:
- "מועמד" – מי שהכריז על עצמו כמועמד, או הודיע ברכים על כוונתו, בעל פה או בכתב, במפורש או על דרך התנהגות, להתמודד, בבחירות מקדימות, לתפקיד של יושב ראש המפלגה או להיות מועמד מטעמה לאחד מאלה; ראש הממשלה, שר, חבר הכנסת, ראש רשות מקומית או חבר מועצת רשות מקומית; לענין זה, "התנהגות" – לרבות הוצאה או גיוס תרומות למטרת קידום מועמדותו בבחירות מקדימות;".
4. החלפת סעיפים 28 ו-28א
 במקום סעיפים 28 ו-28א לחוק העיקרי יבוא:
- "תקופת הבחירות 28ב. תקופת הבחירות המקדימות היא התקופה שנקבעה לפי סעיף 28 לחוק העיקרי כנוסחו ערב תחילתו של חוק המפלגות (בחירות מקדימות) (הוראת שעה), התשס"ז-2007 (להלן – הוראת שעה זו), או התקופה שמיום תחילתה של הוראת שעה זו, הכל לפי המוקדם.
- (א) מפלגה תודיע לרשם ולמבקר המדינה על מועד בחירות מקדימות שפרק זה דן בהן, בתוך שבעה ימים מיום תחילתה של הוראת שעה זו; נקבע מועד הבחירות במועד מאוחר יותר, תודיע על כך המפלגה כאמור בתוך שלושה ימים מהיום שבו נקבע המועד; ההודעה תכלול את מספר בעלי זכות הבחירה, במסגרת ארצית או אזורית, לפי הענין.

* התקבל בכנסת ביום י"ח בשבט התשס"ז (6 בפברואר 2007); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 280, מיום י"ח בטבת התשס"ז (8 בינואר 2007), עמ' 228.

1 ס"ח התשנ"ב, עמ' 190; התשס"ד, עמ' 150; התשס"ה, עמ' 34.

(ב) שונה מועד בחירות מקדימות שלגביו נמסרה הודעה כאמור בסעיף קטן (א), לרבות בדרך של ביטול הבחירות, תודיע על כך המפלגה לרשם ולמבקר המדינה בתוך שלושה ימים מהיום שבו נקבע המועד החדש; תקופת הבחירות המקדימות לפי סעיף 28ב תחל מהמועד שבו נקבעו לראשונה הבחירות המקדימות; הל שינוי במספר בעלי זכות הבחירה שעליו הודיעה המפלגה בהודעתה הראשונה לפי סעיף קטן (א), לא יהיה בו כדי לשנות את הסכום הכולל כאמור בסעיף 28ח.

5. בסעיף 128 בחוק העיקרי – תיקון סעיף 128

- (1) בסעיף קטן (א), במקום הסכום כאמור בו יבוא "עשרת אלפים שקלים חדשים";
 (2) בסעיף קטן (ב), המילים "ושזכאים להשתתף בהן כלל חברי המפלגה," – יימחקו.

6. בסעיף 128ו(ב) בחוק העיקרי, במקום "למוסד לביקורת של המפלגה" יבוא "למבקר המדינה". תיקון סעיף 128

7. במקום סעיפים 28ח ו-28ט בחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיפים
 28ח ו-28ט

"הגבלה כוללת 28ח. (א) מועמד לא יקבל תרומות בשווי כולל העולה על הסכום שנקבע בסעיף זה, ולא יוציא למימון מערכת הבחירות המקדימות שלו ועד תום 14 ימים לאחר סיום הבחירות המקדימות, סכום העולה על אותו הסכום, לפי מספר בעלי זכות הבחירה לענין אותו מועמד, כאמור בהודעה שנמסרה לפי סעיף 28ג(א) בדלקמן:

מספר בעלי זכות הבחירה	הסכום הכולל
(1) עד 500	50,000 שקלים חדשים
(2) 501 עד 5,000	275,000 שקלים חדשים
(3) 5,001 ומעלה	400,000 שקלים חדשים.

(ב) בבחירות שבהן עומד לבחירה מועמד לתפקיד של ראש הממשלה או ראש המפלגה, יהיה הסכום לענין סעיף זה פי חמישה מן הסכומים הנקובים בסעיף קטן (א), לפי הענין; התמודד מועמד לתפקיד כאמור בסעיף קטן זה וכן לתפקיד חבר הכנסת באותה מפלגה יהולו כל אלה:

(1) הסכום הכולל להתמודדות על שני התפקידים יהיה הסכום שלפי סעיף קטן זה;

(2) סכום ההוצאות של המועמד לתפקיד של חבר הכנסת, מיום שהסתיימה מערכת הבחירות שלו לראשות הממשלה או לראשות המפלגה, לרבות עקב פרישתו מהתמודדות לתפקיד כאמור, עד תום 14 ימים לאחר סיום הבחירות המקדימות לתפקיד חבר הכנסת, לא יעלה על 40% מהסכום הנקוב בסעיף קטן (א).

(ג) התחילה תקופת בחירות מקדימות לפי סעיף 28ב בחוק העיקרי בנוסחו ערב תחילתה של הוראת שעה זו, ולא הסתיימה עד תחילתה של הוראת שעה זו, יחולו ההגבלות על סכומי תרומות והוצאות לפי סעיף זה וסעיף 28 בנוסחם בהוראת שעה זו, על התקופה כולה, אלא אם כן נקבעו סכומים מרביים נמוכים יותר לפי הוראות סעיף 28ט בנוסחו בהוראת שעה זו.

(ד) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו על מועמד שהתמודד לתפקיד של ראש הממשלה או ראש המפלגה וכן לתפקיד חבר הכנסת באותה מפלגה, אם מערכת הבחירות המקדימות במפלגה לתפקיד ראש הממשלה או ראש המפלגה הסתיימה לפני תחילתה של הוראת שעה זו; על הבחירות המקדימות של אותו מועמד לתפקיד של חבר הכנסת יחולו סעיפים קטנים (א) ו-(ג), לפי הענין.

(א) מפלגה רשאית, בתוך שבעה ימים מיום פרסומה של הוראת שעה זו, או בתוך שבעה ימים מיום החלטה על קיום בחירות מקדימות, לפי הענין, לקבוע בתקנון או בהחלטת המוסד המוסמך לכך, ובגבולות האמורים בסעיף 28ג, סכומים מרביים נמוכים יותר מהסכומים הקבועים בסעיף האמור למערכות בחירות שונות, וכן אמות מידה לקביעת הסכומים, בשים לב לאופי התפקיד ולהיקף בעלי הזכות לבחור.

(ב) מפלגה תודיע למבקר המדינה על קביעה או החלטה כאמור בסעיף קטן (א) בתוך 24 שעות מעת קבלתה; מבקר המדינה יפרסם את קביעת המפלגה או החלטתה לפי סעיף זה בתוך יומיים מיום שקיבל את ההודעה, והקביעה או החלטה תיכנס לתוקפה למחרת הפרסום.

הגבלה כוללת על פי החלטה המפלגה 28ט.

8. תיקון סעיף 28יב בסעיף 28יב בחוק העיקרי, במקום "שהמוסד לביקורת של המפלגה" יבוא "שמבקר המדינה".

9. תיקון סעיף 28יג בסעיף 28יג בחוק העיקרי, במקום "המוסד לביקורת של המפלגה" יבוא "מבקר המדינה".

10. במקום סעיף 28יד בחוק העיקרי יבוא:

(א) מועמד, או מי שמבקר המדינה קבע לגביו, לפי סעיף 28יב, כי פעולותיו מכוונות בעיקרן להביא לבחירתו של מועמד, רשאים לבקש ממבקר המדינה חוות דעת אם תרומה מסוימת, הוצאה מסוימת או סוג מסוים של הוצאות, מהווים תרומה או הוצאות למימון מערכת הבחירות.

(ב) חוות הדעת תינתן בתוך עשרה ימי עבודה ותימסר למועמד; היתה הבקשה של מי שמבקר המדינה קבע לגביו לפי סעיף 28יב, תימסר חוות הדעת גם לו.

(ג) מבקר המדינה רשאי למסור את חוות הדעת לכל המפלגות או לפרסמה ברבים.

"חוות דעת של מבקר המדינה 28יד.

11. סעיף 28טו בחוק העיקרי לא יחול.

איתחולת סעיף 28טו.

12. בסעיף 28 בחוק העיקרי – תיקן סעיף 28ט

(1) בסעיף קטן (א), בכל מקום, במקום "הרשם" יבוא "מבקר המדינה";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "המוסד לביקורת של המפלגה" יבוא "מבקר המדינה".

13. במקום סעיף 28 בחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 28כב

"פרסום רשימת תורמים ותרומות 28כב. (א) מועמד ימסור למבקר המדינה, שבעה ימים לפני הבחירות המקדימות, רשימה של התורמים לפי סעיפים 128 ו-128 ושל התרומות שקיבל למימון מועמדו בשנה שקדמה ליום תחילתה של הוראת שעה זו; הרשימה תכלול את סכום התרומה שנתן כל תורם.

(ב) מועמד ימסור למבקר המדינה הודעה על כל תרומה שהתקבלה לאחר מסירת הרשימה לפי סעיף קטן (א), לא יאוחר מ-24 שעות ממועד קבלת התרומה.

(ג) מבקר המדינה יפרסם לאחר יום הבחירות המקדימות, בדרך שיקבע, את שמות התורמים כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) אשר תרמו 1,000 שקלים חדשים או יותר ואת הסכומים שתרמו, והוא רשאי, על פי שיקול דעתו, לפרסם גם את שמות אלה שתרמו סכומים קטנים יותר; מבקר המדינה לא יפרסם תרומה אשר המועמד החזירה לתורם.

(ד) מועמד שלא קיבל תרומות עד שבעה ימים לפני יום הבחירות המקדימות, ימסור למבקר המדינה תצהיר המאשר כי לא קיבל תרומות בתקופה כאמור."

14. במקום סעיף 28כא בחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 28כא

"דוח של המועמד 28כא. (א) מועמד ימסור למבקר המדינה לא יאוחר מארבעה שבועות לאחר יום הבחירות המקדימות דוח על תרומות שקיבל והוצאות שהוציא למימון מערכת הבחירות; התמווד המועמד על תפקיד של ראש הממשלה או ראש המפלגה, רשאי הוא למסור דוח כאמור לא יאוחר משישה שבועות לאחר יום הבחירות המקדימות.

(ב) מבקר המדינה רשאי להאריך את התקופות האמורות בסעיף קטן (א), אם סבר כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת."

15. בסעיף 28כב בחוק העיקרי, בסופו יבוא "שניתן בהתאם לסעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971²."

16. במקום סעיפים 28כג ו-28כד בחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיפים 28כג ו-28כד

"הנחיות מבקר המדינה 28כג. מבקר המדינה יוציא הנחיות לענין ביצוע הוראות פרק זה כנוסחו בהוראת שעה זו.

דוח מבקר המדינה 28כד. בתוך 12 שבועות מיום שקיבל דוח לפי סעיף 28כא, ימסור מבקר המדינה ליושב ראש הכנסת ולמוסד לביקורת של המפלגה, דוח על ביקורת החשבונות של המועמד בבחירות המקדימות; מבקר המדינה רשאי, מטעמים מיוחדים שירשום בדוח, לדרות את מסירת הדוח בארבעה שבועות מתום התקופה כאמור."

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

17. אחרי סעיף 28כזה בחוק העיקרי יבוא:

"הצהרת מועמד 28כה1. מועמד יגיש למבקר המדינה, לא יאוחר מחמישה ימים מהיום שבו נרשם, על פי תקנון מפלגתו או החלטת המוסד המוסמך לכך במפלגתו, כמועמד בבחירות מקדימות, תצהיר שניתן בהתאם לסעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, שבו יאשר כי הוא קרא ומודע לכל ההוראות הנוגעות לתרומות, הוצאות וניהול חשבונות בבחירות מקדימות, כפי שנקבעו בחוק זה כנוסחו בהוראת שעה זו, בתקנות לפיו ובהנחיות מבקר המדינה.

איסור שימוש
בנכסי ציבור 28כה2. לא ייעשה שימוש, בקשר עם תעמולה לבחירות מקדימות, בכספים של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1), (2), (3) ו-(4) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958³ [נוסח משולב], או של תאגיד שהממשלה או רשות מקומית משתתפת בהנהלתו או בהוננו, ולא ייעשה שימוש כאמור במקרקעין או במטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף או תאגיד כזה, למעט השכרתם של אולמות ושל מקומות פומביים פתוחים העומדים כרגיל להשכרה, ולמעט נכסים שהועמדו על ידי המדינה לרשותם של שר, סגן שר או חבר הכנסת.

סמכויות מבקר
המדינה 28כה3. (א) הוראות סעיפים 10ב(ג), 11ד(ז) ו-16ה(ו) בחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959⁴, בדבר חובת דיווח ומסירת הודעות למבקר המדינה, יחולו גם על בחירות מקדימות לפי הוראת שעה זו, ורשאי מבקר המדינה לדרוש פרטים נוספים, כפי שיקבע.

(ב) מצא מבקר המדינה כי מועמד קיבל תרומה בניגוד לאמור בהוראת שעה זו, יעביר המועמד לאוצר המדינה, בתוך שלושים ימים מיום שהודיע לו על כך מבקר המדינה, סכום שגובהו פי שניים מסכום התרומה החורג מהסכום המותר; ואולם רשאי מבקר המדינה לקבוע כי על המועמד להעביר לאוצר המדינה סכום קטן יותר, אם נראה לו שמן הראוי לנהוג כן בהתחשב בנסיבות המקרה.

(ג) (1) מצא מבקר המדינה כי המועמד לא מילא אחר ההוראות הנוגעות לניהול מערכת החשבונות שלו, כפי שנקבעו בחוק זה כנוסחו בהוראת שעה זו או בהנחיות מבקר המדינה, יעביר המועמד לאוצר המדינה, בתוך שלושים ימים מיום שהודיע לו על כך מבקר המדינה, סכום שגובהו 15% מסך הוצאות הבחירות, שהוציא לפי קביעת מבקר המדינה; ואולם אם ניהל המועמד מערכת חשבונות לפי הנחיות מבקר המדינה אך בלא הקפדה מלאה עליהן, רשאי מבקר המדינה לקבוע כי יועבר לאוצר המדינה סכום קטן מהסכום האמור, בהתחשב באופי החריגה ובמידתה.

³ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.
⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 158.

(2) מצא מבקר המדינה כי המועמד הוציא במערכת הבחירות שלו סכום העולה על הסכום הקבוע בסעיפים 28א או 28ט, יעביר המועמד לאוצר המדינה סכום שגובהו כגובה הסכום החורג מהסכום המותר; ואולם רשאי מבקר המדינה לקבוע כי על המועמד להעביר לאוצר המדינה סכום קטן יותר, בהתחשב בנסיבות המקרה.

(3) מצא מבקר המדינה כי מועמד לא מסר דוח כאמור בסעיף 28בא(א), או איהר במסירתו, יעביר המועמד לאוצר המדינה, בתוך שלושים ימים מיום שהודיע לו על כך מבקר המדינה, סכום שגובהו 15% מסך הוצאות הבחירות שהיה רשאי להוציא לפי סעיף 28ה; ואולם רשאי מבקר המדינה לקבוע כי יועבר לאוצר המדינה סכום קטן מהסכום האמור, בהתחשב בנסיבות אי-מסירת הדוח או האיחור.

(ד) על סכום שיש להעבירו לאוצר המדינה לפי סעיפים קטנים (ב) ו-(ג), תחול פקודת המסים (גביה)⁵ כאילו היה מס. "

החלפת סעיף 28כז

18. במקום סעיף 28כז בחוק העיקרי יבוא:

"עונשין 28כז. (א) מי שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה או קנס פי ארבעה מהסכום העולה על המותר לפי הוראות פרק זה:

- (1) קיבל תרומה בניגוד להוראות פרק זה;
- (2) הוציא סכום העולה על המותר לפי הוראות פרק זה;
- (3) נתן תרומה בניגוד להוראות פרק זה.

(ב) מי שעשה שימוש בנכסי ציבור בניגוד להוראות סעיף 28כזה, דינו – מאסר שישה חודשים.

(ג) מועמד העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁶ (להלן – חוק העונשין):

- (1) לא החזיר תרומה שנתקבלה בניגוד להוראות חוק זה או בסכום העולה על הסכום המרבי המותר, או לא העביר לאוצר המדינה תרומה שנתקבלה בעילום שם, בניגוד להוראות סעיף 28ז;
- (2) השתמש ביתרת הסכום המותר או לא החזירה, בניגוד להוראות סעיף 28יח;
- (3) ניהל חשבונות כספי תרומות והוצאות, בניגוד להוראות סעיף 28יט;
- (4) לא מסר למבקר המדינה רשימה של התורמים ושל התרומות, בניגוד להוראות סעיף 28כב;
- (5) לא העביר דוח על תרומות שקיבל והוצאות שהוציא, בניגוד להוראות סעיף 28כא;
- (6) לא הגיש למבקר המדינה תצהיר לפי סעיף 28כהו.

⁵ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

⁶ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(ד) מפלגה שלא הודיעה לרשם ולמבקר המדינה על מועד בחירות מקדימות שפרק זה דן בהן או על מספר בעלי זכות בחירה, בניגוד להוראות סעיף 28ג, או על סכומים מרביים בניגוד להוראות סעיף 28ט, דינה – כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

החלפת סעיף 28כז 19. במקום סעיף 28כז בחוק העיקרי יבוא:

(א) נעשה מעשה או מחדל בידי מי שהוסמך על ידי מועמד לפעול לקידום מועמדותו בבחירות המקדימות, או בידי מי שפעל מטעמו כאמור, שאילו נעשה על ידי המועמד היה עבירה על פי פרק זה, רואים את אותו אדם כאחראי לעבירה. "עבירה שבוצעה 28כז. בידי מי שהוסמך על ידי מועמד או בידי מי שפעל מטעמו

(ב) (1) מועמד חייב לפקח ולנקוט את כל האמצעים הסבירים בנסיבות הענין למניעת עבירה מן העבירות המנויות בסעיף 28כז בידי מי שהוסמך על ידו או פעל מטעמו, לקידום מועמדותו בבחירות המקדימות; הפר המועמד חובתו זו, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

(2) נעברה עבירה מן העבירות המנויות בסעיף 28כז בידי מי שהוסמך על ידי מועמד או מי שפעל מטעמו, לקידום מועמדותו בבחירות המקדימות, חזקה היא כי המועמד הפר את חובתו לפי פסקה (1), אלא אם כן הוכיח המועמד כי נקט את כל האמצעים הסבירים בנסיבות הענין כדי למנוע את ביצוע העבירה.

הוראות מעבר 20. (א) סמכויות הביקורת של מבקר המדינה וחובות הדיווח של מועמד למבקר המדינה, לפי הוראות החוק העיקרי כנוסחן בהוראת שעה זו, יחולו לענין מערכת בחירות מקדימות המתנהלת ביום תחילתה של הוראת שעה זו (בסעיף זה – יום התחילה), אף אם החלה לפני יום התחילה, ולענין מועמדים המתמודדים בבחירות מקדימות ביום התחילה אף אם החלו להתמודד לפני יום התחילה, ואולם על פעולה שנעשתה לפני יום התחילה יחול הדין שהיה קיים בשעת עשייתה בכל הנוגע למגבלות על גיוס תרומות ועל גובה ההוצאות, ובכל הנוגע להוראות העונשין, ומבקר המדינה לא יפעיל לגבי פעולה כאמור את הסמכויות הנתונות לו לפי סעיף 28כזה(ב) (ר"ג).

(ב) דיווח מועמד למוסד לביקורת של המפלגה לפי הדין שחל ערב יום התחילה, יעביר המוסד לביקורת את הדיווח וכל מידע אחר שבידיו למבקר המדינה, לפי הנחיותיו, והכל בין אם החל המוסד לביקורת בפעולות ביקורת ובין אם לא, ואם החל בפעולות הביקורת – יפסיקן; מועמד שביום התחילה טרם דיווח למוסד לביקורת של המפלגה, ידווח למבקר המדינה לפי הנחיותיו.

דניאל פרידמן
שר המשפטים

אהוד אולמרט
ראש הממשלה

דליה איציק
יושבת ראש הכנסת

דליה איציק
ממלאת מקום נשיא המדינה